

Η χρήση της αντιπαραβολικής ανάλυσης στην
διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως ξένης
γλώσσας

The use of Contrastive Analysis in
Teaching Modern Greek
as a Foreign Language

Svetlana Berikashvili
Iv.Javakhishvili Tbilisi State University

Bristol, 1-3 May 2013

Σύντομη περιγραφή της έρευνας

1. η συγγραφή του βιβλίου «Αντιπαραβολική γραμματική Ελληνικής και Γεωργιανής γλώσσας» με έμφαση στην περιγραφή του ονοματικού συστήματος και στις δύο γλώσσες.
2. η διεξαγωγή των σεμιναρίων με θέμα στοιχεία αντιπαραβολικής ανάλυσης Ελληνικής και Γεωργιανής στο Ινστιτούτο Κλασικών, Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Κρατικού Πανεπιστημίου Τιφλίδας.
3. η συλλογή και η ανάλυση δεδομένων που πραγματοποιήθηκε με βάση ερωτηματολόγια και διάφορες ασκήσεις των μη-ελληνόφωνων φοιτητών

Θεωρητική βάση

Παραδοσιακή αντιπαραβολική γραμματική
(Structural Contrastive Grammar Model)

Μεθοδολογία

- * συγχρονική μέθοδος
- * περιγραφική μέθοδος
- * συγκριτική μέθοδος
- * αντιπαραβολική μέθοδος
- * μέθοδος ανάλυσης λαθών

Διαφορές στο κλιτικό σύστημα της Ελληνικής και της Γεωργιανής

<u>Γεωργιανή γλώσσα</u>	<u>Ελληνική γλώσσα</u>
1. Συγκολλητική γλώσσα	1. Κλιτή γλώσσα
2. Πτώσεις με προθέσεις, μετά από τη λέξη που προσδιορίζουν (δηλ. επιθέσεις)	2. Πτώσεις με προθέσεις πριν από τη λέξη που προσδιορίζουν
3. Εργαστική σύνταξη	3. Ονομαστική σύνταξη

διάφορες συντακτικές δομές: η εργαστική και η ονομαστική σύνταξη (ergative and nominative construction)

	σύστημα με ονομαστική σύνταξη	σύστημα με εργαστική σύνταξη		
	Αόριστος, Ενεστώτας	Αόριστος	Ενεστώτας	
ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ	ονομαστική	εργαστική	ονομαστική	δοτική
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	αιτιατική	ονομαστική	δοτική	ονομαστική

Διαφορές στο κλιτικό σύστημα της Ελληνικής και της Γεωργιανής

<u>Το σύστημα των πτώσεων της Γεωργιανής</u>	<u>Το σύστημα των πτώσεων της Νέας Ελληνικής</u>
Ονομαστική	Ονομαστική
Εργαστική	Γενική
Δοτική	Αιτιατική
Γενική	Κλητική
Οργανική	
Ποιοτική	
Κλητική	

- Γραμματικές κατηγορίες των ονομάτων
- Χρήση των άρθρων
- Λειτουργία των πτώσεων
- Διάταξη των συστατικών μερών του ονομαστικού συντάγματος

Τα λάθη εξαρτιούνται από τους εξής παράγοντες:

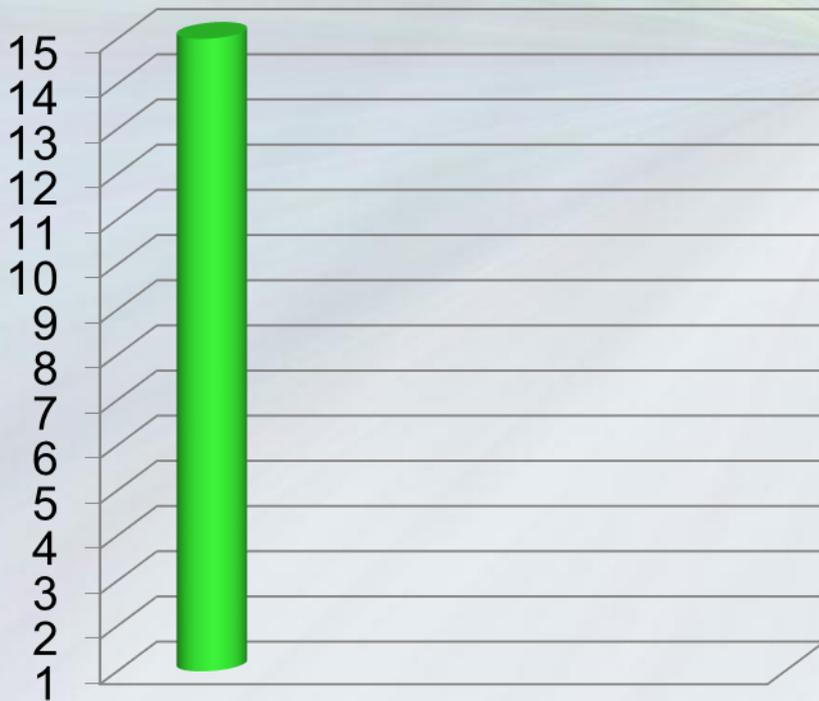
- * αριθμός φοιτητών
- * επίπεδο γνώσης
- * τύπος της παραγωγής: προφορικός ή γραπτός
- * τύπος του κειμένου: συνομιλία, διάλεξη, λογοτεχνικός κτλ.
- * μέθοδος εκμάθησης γλώσσας: μέσω επικοινωνίας, μέσω διδακτικής καθοδήγησης κτλ.
- * η μητρική γλώσσα

Λειτουργία του υποκειμένου

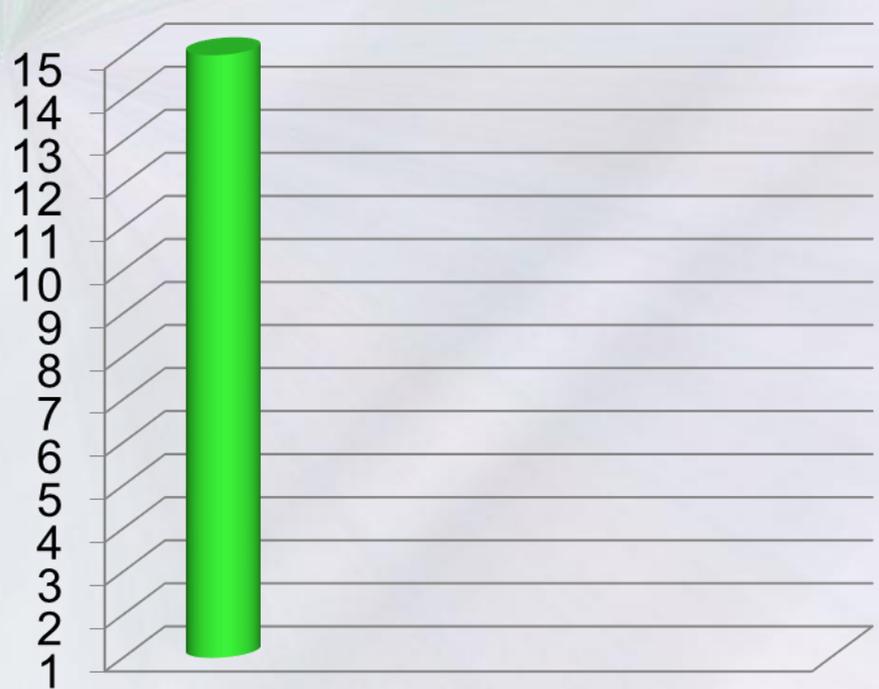
1. Στη γεωργιανή γλώσσα το υποκείμενο μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε τρεις πτώσεις: Ονομαστική, Εργαστική και Δοτική.
2. Σε περίπτωση της Ονομαστικής πτώσης έχουμε θετική παρεμβολή της μητρικής γλώσσας.
3. Σε περίπτωση της Εργαστικής πτώσης έχουμε λογική κατανόηση.
4. Σε περίπτωση της Δοτικής πτώσης έχουμε αρνητική παρεμβολή της μητρικής γλώσσας.

Λειτουργία του υποκειμένου

Απόδοση Ονομαστικής της Γεωργιανής

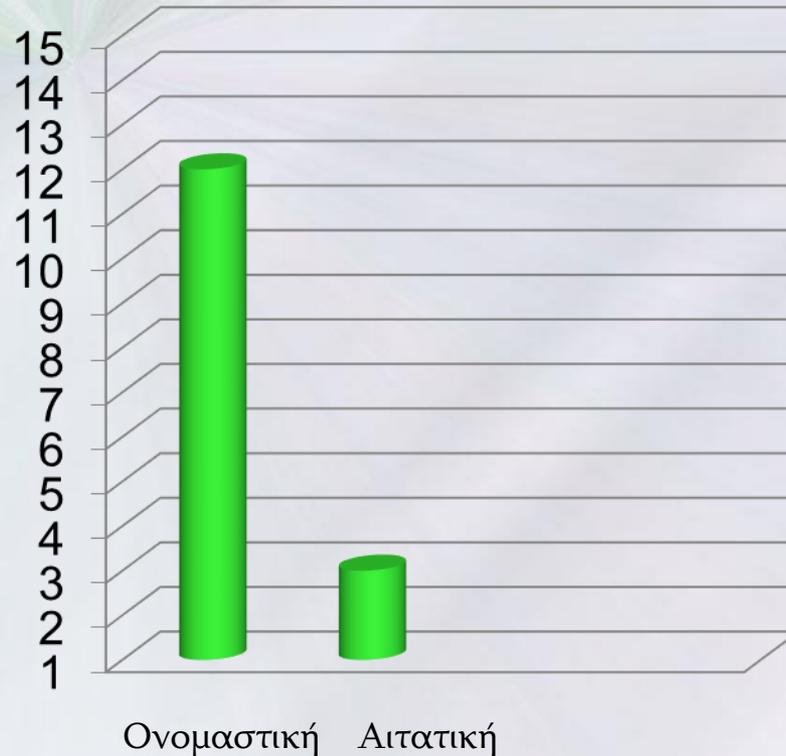
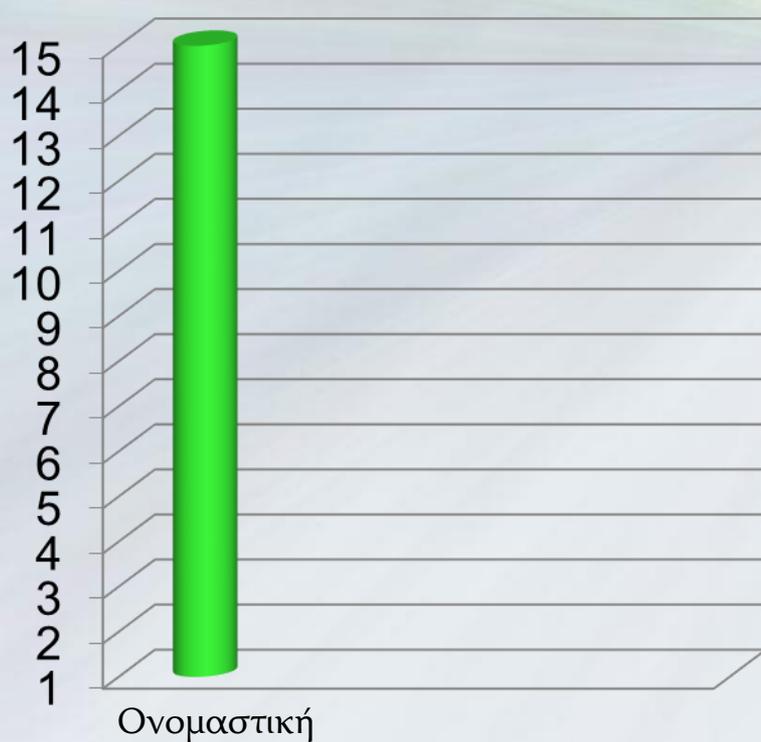
Ονομαστική

Ονομαστική

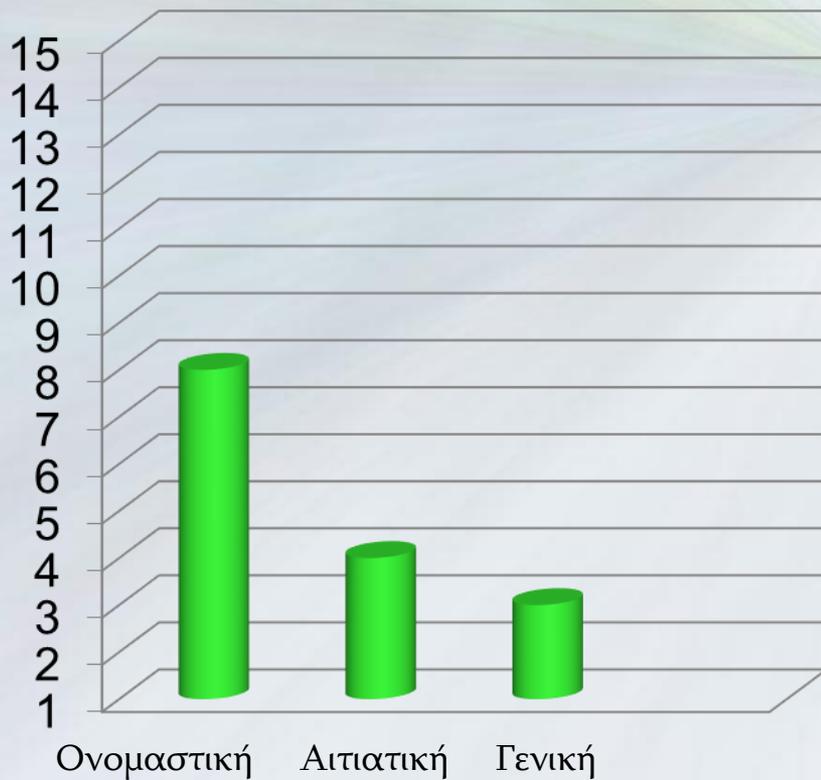
Λειτουργία του υποκειμένου

Απόδοση Εργαστικής της Γεωργιανής

Λειτουργία του υποκειμένου

Απόδοση Δοτικής της Γεωργιανής

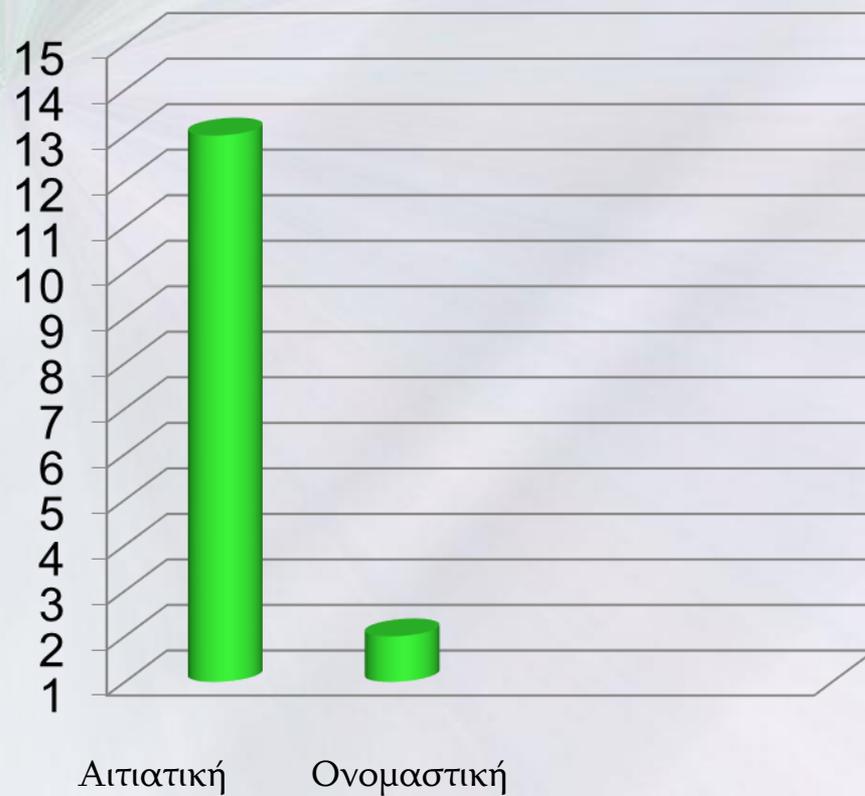
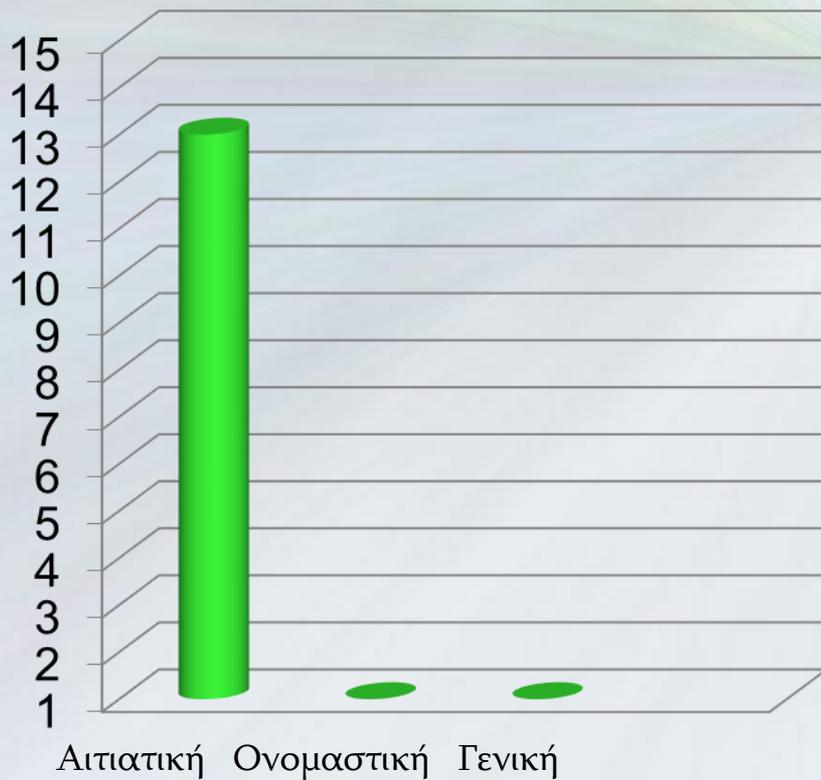

Λειτουργία του αντικειμένου

1. Στη γεωργιανή γλώσσα το αντικείμενο μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε δύο πτώσεις: Ονομαστική και Δοτική.
2. Σε περίπτωση της Δοτικής πτώσης τα λάθη είναι προσυστηματικά, θα μπορούσαν όμως να εξηγηθούν και ως λάθη έμμεσης παρεμβολής.
3. Σε περίπτωση της Δοτικής πτώσης έχουμε αρνητική παρεμβολή της μητρικής γλώσσας, όπου μπορούμε να καθορίσουμε τρεις ερμηνείες λαθών

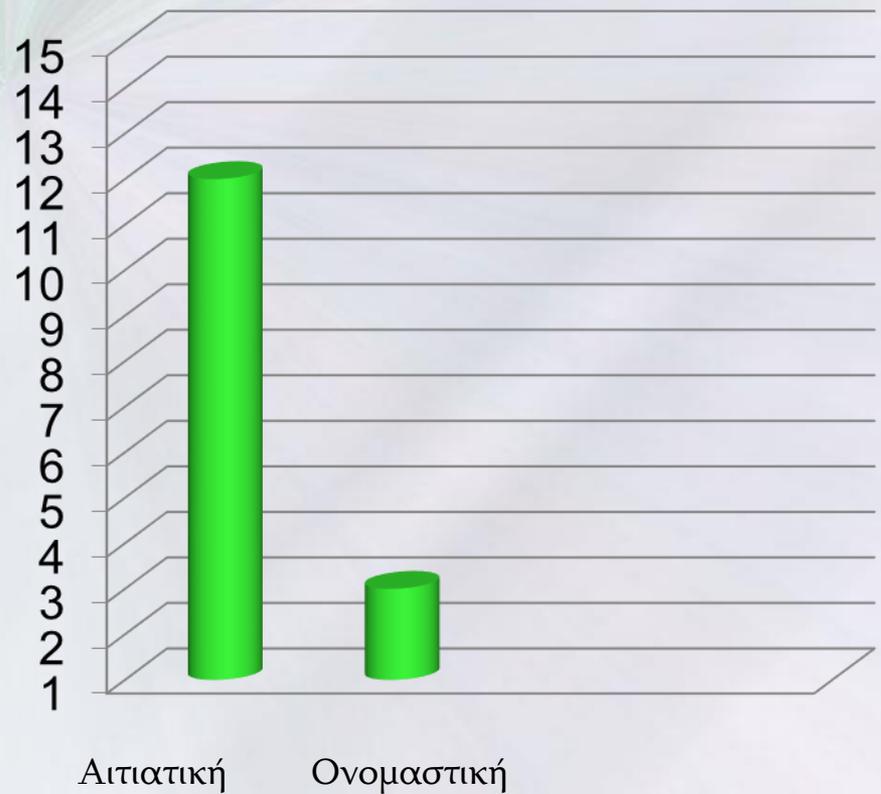
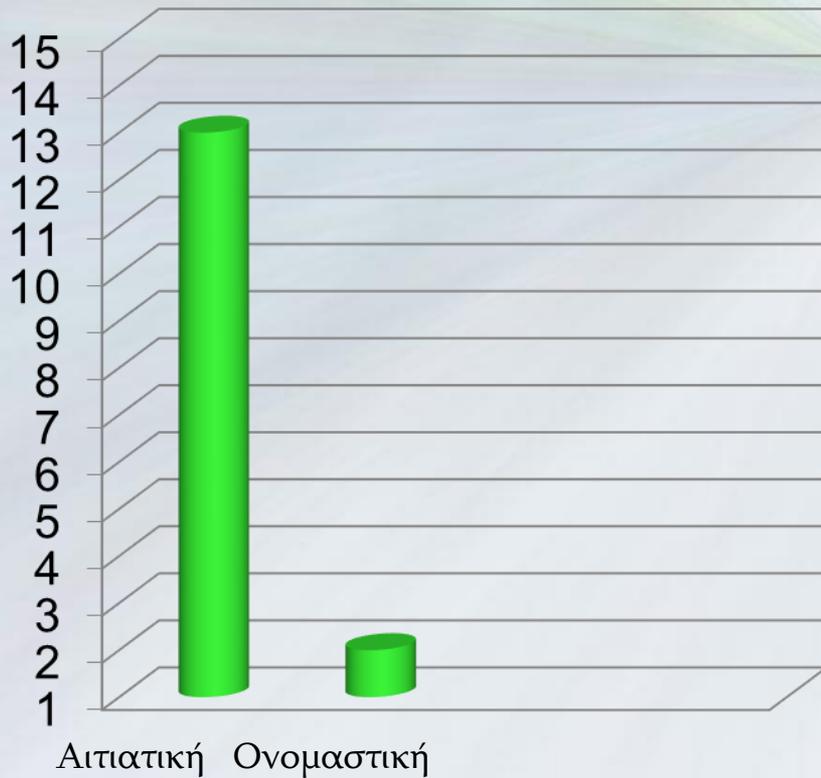
Λειτουργία του αντικειμένου

Απόδοση Δοτικής της Γεωργιανής

Λειτουργία του αντικειμένου

Απόδοση Ονομαστικής της Γεωργιανής

Λειτουργία του αντικειμένου

1

2

3

Λειτουργία του αντικειμένου

ερμηνείες λαθών

1

σε περίπτωση ουδετέρων ουσιαστικών οι δύο πτώσεις μορφολογικά συμπίπτουν, γι' αυτό το λόγο δεν μπορούμε να μιλήσουμε εδώ για κανένα λάθος. Π.χ.

Ο Γιάννης θέλει να αγοράσει ένα αυτοκίνητο

2

σε περίπτωση θηλυκών φοιτητές μη τυχόν κάνουν λάθος αποφεύγουν τη χρησιμοποίηση του άρθρου. Π.χ. *ο Νίκος αγόρασε (την) εφημερίδα.* Λοιπόν εδώ έχουμε αποφυγή (avoidance) χρήσης άρθρου, δηλαδή του τύπου της γλώσσας-στόχου που δεν υπάρχει στη μητρική γλώσσα

3

σε περίπτωση αρσενικών έχουμε περισσότερα λάθη. Η αιτία των λαθών είναι η παρεμβολή της μητρικής γλώσσας, όπου το αντικείμενο είναι στην ονομαστική πτώση αντί αιτιατικής. Π.χ.

Ο πατέρας μου (Ον.) γνώρισε τον Άγγλο διπλωμάτη (Αιτ.)

mama chemma (Εργ.) gaitsno ingliseli diplomati (Ον.)

τοποθέτηση του προσδιορισμού (επιθετικού και
ετερόπτωτου) πριν ή μετά από το ουσιαστικό που
προσδιορίζει

ετερόπτωτος
προσδιορισμός

L₁ – βιβλίο του Νίκου

L₂ – nikos ts'igni

επιθετικός
προσδιορισμός

L₁ – ωραίο κορίτσι

L₂ – lamazi logo

όπου στη L₁ έχουμε προθέσεις (prepositions), ενώ στη L₂ επιθέσεις (postpositions)

παρεμβολές από τη μητρική γλώσσα κατά την χρησιμοποίηση του προσδιορισμού (επιθετικού και ετερόπτωτου)

θετική παρεμβολή

* Η σειρά των λέξεων σε περίπτωση του επιθετικού προσδιορισμού είναι ίδια και σε δύο γλώσσες: προσδιορίζον προηγείται του προσδιοριζόμενου

* Σε περίπτωση όταν χρησιμοποιούνται μερικοί προσδιορισμοί που δηλώνονται με διάφορα μέρη του λόγου, όπως είναι δεικτικές αντωνυμίες, αριθμητικά και επίθετα, πάντα θα είναι η ακόλουθη σειρά των λέξεων και σε δύο γλώσσες: δεικτικές αντωνυμίες, αριθμητικά και επίθετα

αρνητική παρεμβολή

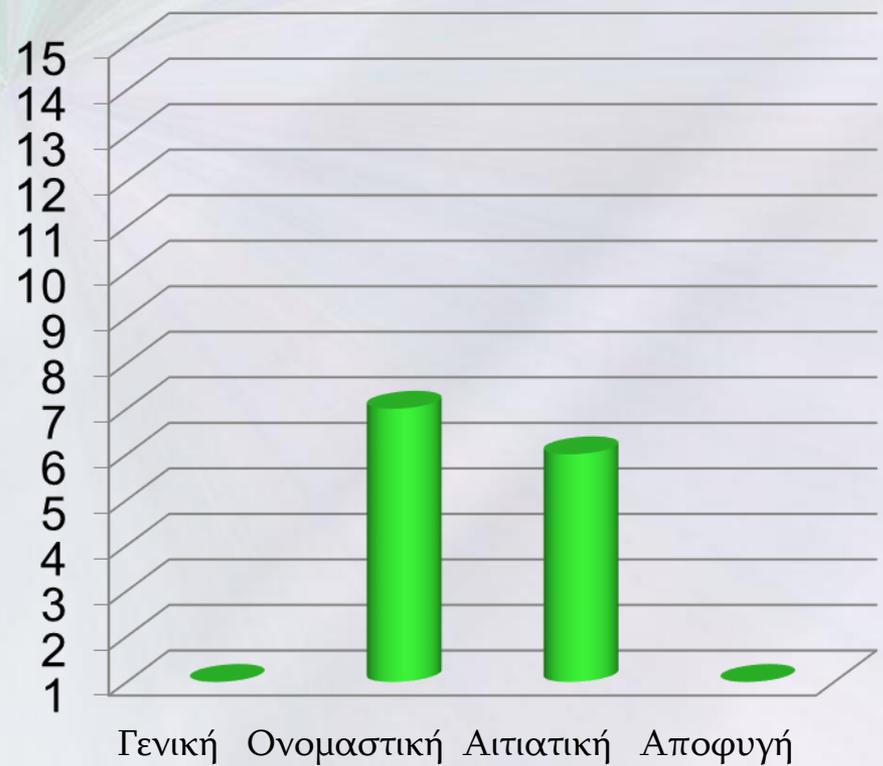
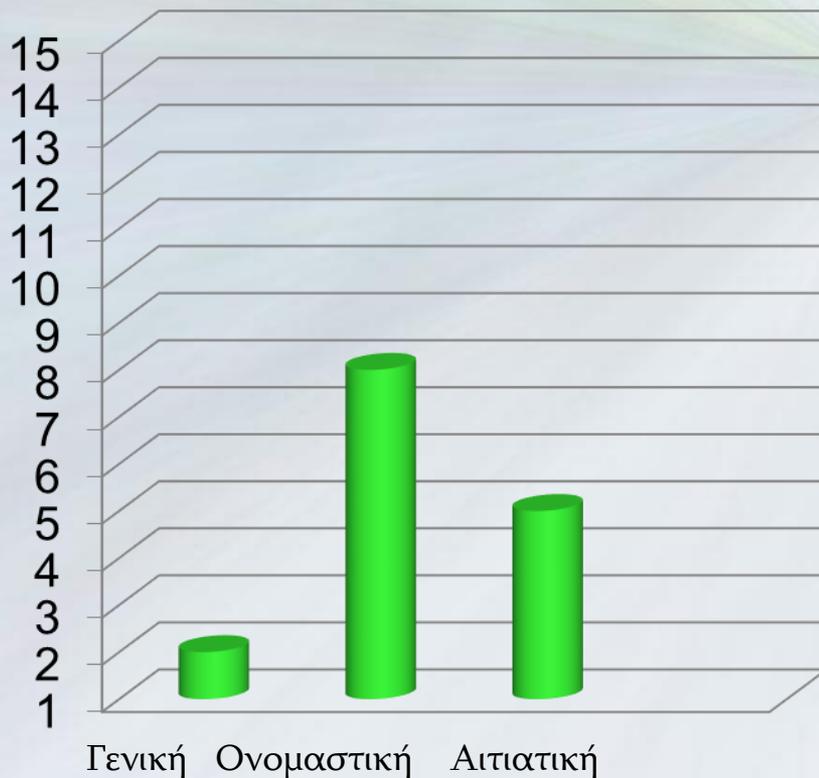
* Η σειρά των λέξεων σε περίπτωση του ετερόπτωτου προσδιορισμού είναι διαφορετική

* Οι κτητικές αντωνυμίες στην ελληνική γλώσσα χρησιμοποιούνται μετά από τη λέξη που προσδιορίζουν, ενώ στη γεωργιανή πριν από τη λέξη που προσδιορίζουν

* Στην ελληνική γλώσσα μετά από τη δεικτική αντωνυμία πάντα χρησιμοποιείται άρθρο, ενώ στη γεωργιανή γλώσσα το άρθρο δεν υπάρχει

* Σε περίπτωση όταν προσδιορίζον δηλώνεται με αριθμητικά το προσδιοριζόμενο στην ελληνική γλώσσα είναι στον πληθυντικό αριθμό, ενώ στη γεωργιανή στο ενικό

ειδική λειτουργία ορισμένων ρημάτων, που εκφράζονται μέσω γενικής, όπως *αρέσω*

Συμπέρασμα

Συνοψίζοντας θα λέγαμε ότι οι δομές που είναι όμοιες στη μητρική (σε περίπτωση μας Γεωργιανή) και την ξένη (σε περίπτωση μας Ελληνική) γλώσσα κατακτιούνται με ευκολία, ενώ τις περισσότερες δυσκολίες και τις λανθασμένες επιλογές έχουμε στα σημεία όπου τα δύο γλωσσικά συστήματα διαφοροποιούνται. Επομένως κατά τη διδασκαλία πρέπει να υπογραμμιστούν περισσότερα εκείνες οι περιπτώσεις που έχουμε αρνητική παρεμβολή από τη μητρική γλώσσα. Θεωρούμε ότι η αντιπαραβολική ανάλυση είναι πολύ σημαντική κατά τη διδασκαλία μιας ξένης γλώσσας, διότι ο διδασκόμενος πάντα χρησιμοποιεί τη μητρική του γλώσσα ως σημείο αναφοράς στην προσπάθειά του να κατακτήσει το νέο γλωσσικό σύστημα.

Βιβλιογραφία

- Berikashvili, Svetlana. 2012. *Georgian-Greek Contrastive Grammar (Nominal System)*. Tbilisi: Logos. (in Georgian)
- Chikobava, Arnold. 1979. *Introduction to Ibero-Caucasian Linguistics*. Tbilisi: Publishing House of the Tbilisi State University. (in Georgian)
- Corder, Stephan. 1974. "Error Analysis". In *The Edinburgh Course in Applied Linguistics*, Vol. 3, edited by J. Allen and S. Corder. Oxford: Oxford University Press.
- Fisiak, J. (ed.). 1990. *Contrasting Languages. The Scope of Contrastive Linguistics*. Amsterdam: John Benjamins B. V.
- Gamkrelidze, Thomas, Kiknadze, Zaza, Shaduri, Inga & Shengelaia, Nana. 2008. *A Course in Theoretical Linguistics*. Tbilisi: Tbilisi University Press. (in Georgian)
- Gamkrelidze, Thomas & Ivanov V. 1984. *Indo-European and the Indo-Europeans. A Reconstruction and Historical Typological Analysis of a Protolanguage and a Proto-Culture*. Tbilisi: Publishing House of Tbilisi State University. (in Russian)
- Gass, S. & Selinker L. 2001. *Second Language Acquisition: An Introductory Course*. London: Elbraum.
- Lado, R. 1964. *Language Teaching: a scientific approach*. New York.
- Krzeszowski, T. 1990. *Contrasting Languages. The Scope of Contrastive Linguistics*. Berlin – New York: Mouton de Gruyter.
- Mackridge, P. 1990. *Η Νεοελληνική γλώσσα. Περιγραφική ανάλυση της νεοελληνικής κοινής*. Μετάφραση: Κ. Ν.Πετρόπουλος. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Μπαμπινιώτης, Γεώργιος. 1998. *Θεωρητική γλωσσολογία. Εισαγωγή στη σύγχρονη γλωσσολογία*. Αθήνα.
- Μπέλλα, Σπυριδούλα. 2007. *Η δεύτερη γλώσσα. Κατάκτηση και διδασκαλία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Odlin, T. 1989. *Language Transfer: Cross-linguistic Influence in Language Learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Σελλά-Μάζη, Ελένη. 2004. *Στοιχεία αντιπαραβολικής γραμματικής ελληνικής – τουρκικής*. Αθήνα: εκδόσεις Παπαζήση.